

SETMANARI CASTELLARENC

ANY V : NUM. 234
Castellar del Vallès 20 agost 1937Redacció, Administració i Impremta:
Purg de la Creu, 3Número solt: 20 cèntims
Subscripció: 60 » al mes.

Valors racials

No solament el patrimoni material, tant individual com col·lectiu, és la base, el punt primordial d'una nació, d'un poble. Pel damunt d'aquest valor d'equivalència, d'aquest factor potser el propulsor dels més vergonyants desastres i de les calamitats més esgarriposes entre humans, els pobles tenen el patrimoni racial i amb les seves costums es forma el principi de la definició d'una raça, amb els seus esforços el valor innegable del progrés i amb les creacions, ja siguin plàstiques com pictòriques, donen fisonomia i vida en tan alt nivell, que fan d'ell, l'ànima, l'impulsador a les més nobles accions i demostracions culturals.

Molt ens han de preocupar aquests valors, doncs són ells el pèndol que dona moviment saludable i marquen un pas regular, acompassat, i assequible per a tothom, a l'ensens que la seva trajectòria, no és altra que destriar l'individu de les misèries, baixeses i vulgaritats i elevar-lo a unes esferes on sols es respiri sociabilitat ben compresa, i el gaudi consisteix delectant-se en les coses belles, ja que elles són les que més s'afinen a la perfecció i l'home vertaderament culte, l'home que sap el que vol dir la paraula vida, el seu anhel no és altre que l'assolir el grau màxim possible dintre l'acció perfecta, ja que en una perfecció s'hi troba tot el benestar que hom pugui arribar a imaginar-se. I respirant els aires sanitosos de les altures culturals, o sigui aïceplant l'intel·lecte en tot quant sigui possible, l'home es forma corpulent, —amb tot i que la seva còrpora romanguí esquistada, com esquistada és tota cosa que sols sigui matèria— disposat a suportar tots els àmbits i torrentades perquè sap que amb la raó, ha de triomfar.

La facultat de discórrer, vol dir que l'home està dotat de raó i el discernir la veritat que l'home té ús de raó.

Com més elevat sigui el nivell cultural d'un poble, més plàcida serà la seva vida i l'individu, com més gaudeixi del benestar de la cultura, més es donarà compte de què la misèria més gran dels homes, és sens dubte, el voler trobar el benestar i la felicitat en un tros de metall emmotllat en serie.

TEMES D'AGRICULTURA

El cultiu del sègol, ordi, civada i fajol

El sègol, resisteix la calor; encara més el fred, el mal terreny, les herbes i fins els descuits. On no es pot collir el blat, allà es pot sembrar el sègol; però sempre ve millor quan rep alguns adobs. Vol treballs anàlegs als del blat, encara que en tot deixar-ne algun, no l'hi fa res.

Es sembla a la tardor el sègol comú o d'hivern, en la primavera el tremessino, de de la palla més curta i fina, i pel 23 de juny el multicaule o de Rússia. El sègol comú, sembrat en juny, dona verd durant l'estiu, mentre que el d'estiu no serveix per la primavera; bé que això és la llei comú a tots els grans, o per millor dit, a gairebé totes les plantes. La sembra de l'estiu ha d'ésser primerenca i hom no s'ha de descuidar en això: si convé es

destina a farratge per la sortida d'hivern, que és un gran recurs, puix dona per dues o tres tallades. Segat una vegada per farratge, produeix després la seva collita de gra. Sembla en dolents terrenys i encara en sorrenes.

Madura abans que el blat i s'ha de segar aviat perquè no caigui la grana.

L'ordi, entre les primeres espècies, són: l'ordi comú o quadrat, que té una varietat negra, el ramós i el despullat; entre les segones classes, el ladill i altres. Els adobs exigeix de ràpida descomposició i terreny perfectament llaurat. Les terres han d'ésser altes i ventilades, si són seques millor que la humitat. L'ordi no es deu sembrar espès si no és per segar verd.

L'ordi ramós, vol terreny bo i consistent com el blat. Es deu sembrar molt primerenc, a vegades abans de la tardor. El ladill vol, també, terreny fèrtil. Aquests dos, entre altres, són de primavera i han d'estar tres mesos per madurar i els adobs que se'ls hi posi, han d'ésser

molt fets; els freds no els convé. La bona manera de sembrar l'ordi, és: per la primavera el trèvol de l'ordi; com es sega aviat, deixant el trèvol amo del camp, després d'haver ofegat les herbes perjudicials.

La primerenca de la tardor pot passar-se a segar a principis de primavera, segons el clima, sense que es perjudiqui la collita posterior del gra. Els grans de l'ordi ramós, el ladill i comú, cauen de l'espiga molt fàcilment i per això s'ha de segar sense perdre temps, perquè sinó cauen sense remei.

Per cultivar la civada, les terres han d'ésser argiloses i humides, que no pas en les sorrenques i seques i que hi hagi fons de terra per les arrels.

Dues espècies es cultiven amb més freqüència: la comú i la despallada, aquesta és de menys rendiment i no es conserva, com la primera, el gra a l'espiga.

Es sembla la civada primerenca a la tardor o primavera, amb una volta d'arada i resisteix les males herbes. La sembra ha d'ésser clara. Les cendres, el guix i altres referents a aquests, i també adobs orgànics enters, són poderosos per la vegetació.

El fajol també és conegut amb els noms de blat negre o sarraceno; aquesta planta és anual i sense pertènixer a les gramínies, entra en cereals per farinosa i bona. Vol terrenys primis, lleugers i pobres, especialment si són salins o calcinosos i freds.

Hi ha dues espècies més conegudes: la comú i la Tartària. Aquesta resisteix millor els freds, produeix més nombre de grans, però d'inferior qualitat. En climes freds, es fa igual que el blat tremessino.

Aquests cultius, en cada poble tenen els seus noms, però els noms directament són aquests. És veritat que cada pagès té el seu costum, però de totes maneres, aquest mitjà de plantar aquests cultius en aquí a Catalunya, van bé, perquè el clima ho afavoreix.

Les farines d'aquests cultius, serveixen pel següent: la farina del sègol, per fer pa o barrejat amb la farina, no és bo. Aquest cultiu és molt important, perquè d'ell en fan cervesa. L'ordi també se'n fa cervesa i pinsos pel bestiar. Barrejat amb blat, també és bo el seu pa. Civada i fajol, tenen també moltes estimacions.

AGUSTÍ RIFER VILA

SILUETES DE CAMPANYA

RECORDS...

per LL. CANET I FOIX

II

Fent vida de trinxera. Menjant i dormint dins la trinxera, fa l'efecte que un hom solament hauria de pensar amb la guerra, amb fer la guerra. I en realitat, si bé no descuidem mai llur deure, no és pas així.

Era aquesta matinada precisament, que mentre feia de dues a quatre les meves dues hores de parapet, recordava... pensava amb el meu poble estimat i amb la meua vida d'un altre dia.

El meu pensament, el meu record, us el contaré. No voldria, però, que se'm pogués titllar de pedanteria ni petulància el gest de parlar-vos de jo mateix, ni que ningú volgués profunditzar i qualificar-me d'afalagaire en mires a demà. Ja que aquest record el dedico cordialment a aquells nois que allunyats de la seva família i la seva pàtria, empesos per aires de tragèdia, han vingut a la dolça Catalunya. I que en mires al meu demà, no; perquè la meua actuació en el camp de l'ensenyament, i sobretot havent ressorgit l'actual eventualitat, crec que començarà i acabarà amb aquells nois de la regió germana: Galícia, que a través dels anys recordaré sempre. Car, si bé algun dia aquells noiets eixerits m'havien fet alguna malifeta, en canvi altres hores, m'havien proporcionat moments feliços amb la seva superació, amb el seu agraïment a la meua tasca. Moments potser, els més feliços de sempre.

Tanmateix, si no hagués tractat tan directament els petits, mai tal volta hauria sabut que pogués estimar-los tant. Perquè ho confesso, me'ls estimava infinitament.

Encara em sembla que vegi els inquietos: Blas, Eliseo, Fede, Romero, Feijoo, Seara... movent el soroll de cada dia, fent contrast amb la quietud i l'atenció als llibres i als quaderns d'Ondón, Benito, Nicanor, Gómez, Lozada, Novoa i tants d'altres, que a pesar d'ésser lluny, els recordo perfectament i que tots al fons de tot, eren bons, eren sensibles, eren humans! I si jo vull ésser sincer, tinc de manifestar que aquells dies que en les meves reflexions i els meus consells prestaven major atenció, eren els dies més feliços que se'm podien proporcionar.

Altrament, jo no era pas mestre titular. Més, res va influir això perquè arribés a esmenar-los-hi aquells defectes propis de la joventut, i que jo pogués fer

d'ells, d'aquells nois dolents i entrema-liats, com deien alguns que no els podien comprendre, perquè no els tractaven, uns força perfectes ciutadans amb una lloable regla de moral i un bon sentit de les coses.

Darrerament, quan se'ls parlava, molt al revés d'abans, prestaven una atenció i imprimien un silenci imposador.

S'havien tornat afectuosos, alirois, sensibles... Fins alguns escrivien versets ben delicats...

I amb tot això, us semblarà estrany que des d'ací, des del meu lloc, els recordi força?

Aquella tarda que vaig donar-los-hi la meua darrera lliçó, sempre la recordaré: Era un dilluns. Feia una tarda grisa. I a dins la classe, hi regnava un silenci i una quietud com mai. Tots accentuaven l'atenció aquell dia. Semblava talment que temessin fer-me marxar disgustat.

No ho sé, però fins vaig creure que aquell dia havien vingut més clenxinats, més polits.

Per comiat, els vaig fer un resum de tot allò que integra un principi de sana moral. Tot allò que demà els pogués fer homes dignes a la societat. Tot allò que els pogués fer viure amb més íntima relació amb la Naturalesa. Tot allò que jo considero que demà els podia servir per ésser, sense oblidar-se dels seus deures socials, ciutadans enamorats de les Belles Arts i tot allò que té una relació directa a l'ànima. Tot allò que ajuda tant a viure. Tot allò que endolceix la vida en hores que aquesta pot presentar-se amarga, plena de cruceses. Tot això i molt més.

Oh si jo aquell darrer dia, els hagués pogut deixar per ells, tot allò que jo sabia i sentia!

A pesar de tot, des de què sóc ací, algun m'ha escrit ja i en llurs lletres, hi he notat quelcom de la meua obra. I fa una il·lusió veure saborejar fruits d'un esplet pròpiament treballat...

No ho compreneu amics lectors que això, en aquest ambient i en aquestes llunyanies, reporta una joia silenciosa, però fresca... infinita?... No ho dubteu. Per això avui evoco aquest senzill record.

Que això podria semblar un acte de contrició, de deslliurança, de penediment?... No; res d'això. Estic plenament satisfet de la meua actuació en el meu pas per l'escola.

...I aquells dies per a mi, no em re-

presenten res més que un record dolç. I és precisament perquè és dolç, que anit passada, estant de guàrdia als parapets, sense deixar de prestar atenció a allò que se m'havia confiat, l'acariciava, el recordava, perquè hi trobava benestar.

No sé si per comprendre tot això, és necessari ésser excessivament espiritual o si un consumat romàntic. Jo crec que essent humà, n'hi ha prou.

Altrament, el dia que partírem de Castellar, alguns varen venir a «La Vallesana» a acomiadar-se. I jo en els seus ulls, hi llegia quelcom que no sabien expressar, però que comprenia perfectament... perfectament!...

Front de Terol. Martín del Río, 5 d'agost del 1937.

S. F. T. i A.

U. G. T.

Avís

S'ha extraviat el carnet número 112 propietat de Remei Busó Duch.

Si algú l'ha trobat, és pregat a retornar-lo a les oficines del Sindicat Fabril, Tèxtil i An. xes U.G.T.

Transcorreguts 10 dies del present avís, — cas de no haver-lo trobat — es procedirà a estendre nou carnet a la interessada, quedant per tant, anul·lat i sense efecte l'anterior.

Castellar del Vallès, 19 agost 1937.

LA JUNTA

S. P. O. D.

U. G. T.

Avís

Es posa en coneixement de tots els nostres afiliats pertanyents a la secció d'atur forços, que poden passar per la secretaria de la nostra organització a l'afecte de sol·licitar el certificat de treball.

Castellar del Vallès, 20 agost 1937.

LA JUNTA

Ja ets subscriptor

de

La Farga

UN "MATON"

Segons s'ha vist, hi ha qui a més de no ignorar que tot el poble està enterat de què ell és un especulador, no pot menys que quan li retreuen la seva poca consciència i escrúpols, insulta, amenaça i arriba a agredir davant d'un nombrós públic d'una manera brutal.

No fóra pas parlar d'alguna cosa nova, pel poble de Castellar, el remarcar alguns «fets» (que en aquest no volem recordar) i que pel vist, li valgué el motiu que ostenta la persona (?) a què ens referim: l'empresari de la sala del Sindicat. I és per això que tampoc som els primers al dir que és un dels tants aprofitadors dels moments actuals, explotant al públic consumidor, amb les seves especulacions en benefici de la seva butxaca.

Però el motiu del present manifest, no és per a criticar la seva ambició, sinó per a posar de relleu la seva actitud, junt amb la d'un seu col·laborador, del que creiem que no valdria la pena de recordar ací, a no ésser per a retreure els impropis que ens lleuça.

Creiem indigne, que el que precisament tenia el dret de procurar per l'ordre del local, vagi ésser el primer d'alterar-lo i junt amb el seu col·laborador insultessin com van fer-ho, parlant grollerament, dient paraules que no creiem convenient repetir i tenent no coaccionéssim als demés companys, voler-nos fer sortir

del local a empentes, arribant a agredir a un company fins a donar-li un cop de puny. Tot això sense que ni un de nosaltres hagués faltat a ells.

Quan una persona o persones fan una protesta, encara que (posem una possibilitat) no fos legal, nosaltres creiem que hi ha un dret de ciutadania a atendre'ns —sobretot si es té en compte en la forma que preteníem fer-ho— i enterar-se en què consistia, però mai arribar a lluir les facultats de *matón* que un individu pugui tenir, davant del públic.

El company agredit, donant proves de clarividència i comprensió, no es tornà del cop rebut, perquè si hagués fet tal cosa, s'hauria arribat a un punt que fóra de lamentar.

Només fem remarcar aquest fet, perquè s'havia arribat a falsejar d'una manera alarmant, i al mateix temps, perquè l'opinió general es faci càrrec de quins són els individus que més es destaquen en aquests fets tan deplorables, que som els primers de lamentar.

JOAN GIBERNAU.—V. MONTES.—
A. PALLEROLA.—JOSEP ISIERTE
JOSEP SOLÀ.—JOSEP FORNELL.—
JAUME CARNÉ.—JOSEP GUARDIOLA.

Pel llarg espai que ocuparien altres firmes, no creiem convenient posar-ni més.

NOTICIARI

EL SUBMINISTRAMENT D'AIGUA

El Consell Municipal, atent sempre a les necessitats de la població i davant la persistent sequedat, està realitzant els treballs d'instal·lació d'una bomba per tal d'elevat part de l'aigua de l'anomenada «Font grossa» de Fonts-Calents, fins a la canyeria que prop d'aquell lloc condueix l'aigua del manantial de «Turell» per l'abast públic, tota vegada que el caudal de Turell ha minvat força.

Per l'avançats dels treballs, molt probable que la setmana entrant ja pugui funcionar l'esmentada bomba.

PROXIM FESTIVAL TEATRAL

El nostre mai prou lloct «Esbart Teatral», està donant els darrers tocs als assaigs de la notable obra en 3 actes, d'Alfons Roura, «El Rei de la Llana» i «L'Oncle Benet», de Joaquim Montero, havent estat fixada la data de llur representació pel dia 29 del mes que som, a la Sala Municipal d'Espectacles, prenent-hi part les dames joves Carme Domènech i Maria

Deap i l'actriu de caràcter Maria Vila, i com en anteriors funcions, també a benefici dels lluitadors antifeixistes.

A jutjar per la importància de les obres, no cal dir aconseguiran una nova i merescuda ovació.

EL TEMPS I L'AGRICULTURA

Fan uns dies calorosos de debò i amb el boireig que s'observa, encara és més aplastant.

L'agricultura, a causa de la persistent sequedat i calor, se'n ressent notablement, sobretot les oliveres que enguany estaven generalment molt carregades de fruit i aquest per la manca de saó, s'asseca i cau.

REUNIO GENERAL EXTRAORDINARIA

El Sindicat Agrícola de Rabassaires Castellarenc, té convocada per a demà a dos quarts de deu del vespre, una reunió general extraordinària que tindrà lloc al seu estatge social.

Per l'importància de la mateixa, es pregada l'assistència de tots els afiliats.

NAIXEMENT

Dia 11.—Antònia Pusqueta Argelaguet, filla de Francesc i de Maria.

La nostra més entusiasta felicitació als feliços pares i llurs familiars.

DEFUNCIO

Dia 18.—Joaquima Sallés Rocavert, de 41 anys, casada.

Trametem l'expressió més sincera de condol a tots els seus apenats familiars

TORN DEL RAM D'ALIMENTACIO

Prosseguint el torn establert pel ram d'alimentació, el pròxim diumenge, li pertany restar obert de 8 a 1 del matí, el següent establiment:

Jaume Homet - Carrer del Molí.

FARMACIA de torn per a diumenge,
Torras, 1

REFLEXIONS

(De Shakespeare)

Una ciutat on els nois no freqüentin l'escola, serà destinada a enderrocar-se.

Si no saps sotmetre't a un superior, no podràs jamai dominar-te.

Parlar a cada u de ço que coneix millor, és posar-lo en son terreny i treure profit d'ell.

No tiris pedres a la font on t'hagis de fer passar la set.

Tingueu consideracions als fills dels pobres, perquè d'ells en surten la major part dels savis.

Quan un lladre no troba ocasió de robar, es creu que és un home honrat.

Un deu confessar ses bones qualitats en veu baixa i els seus defectes en veu alta.

És perillós dir en veu alta tos sentiments secrets en una planúria voltada de tossals.

LES LLETRES

LA MARE I EL FILL

LA MARE

Fill del meu cor:
 Tu que has viut a aquesta vida
 dintre un flameig d'il·lusions
 i en la meua ànima amorosida
 assabories dolces cançons;
 tu que als meus braços et gronxaves
 quan el teu plor em feia dir:
 fill del meu cor que m'esperaves
 per heure un bes com el d'ahir
 i un poc del nèctar de ma vida
 que per tu vetlla dia i nit
 i per tu corre sense brida
 per fer-te home en el meu pit;
 tu que seguies els meus passos
 com una ovella al seu pastor
 i alhora obries els teus braços
 per dir-me: Mare! amb pur amor.
 I el teu cor tendre s'abellia
 dintre els meus ulls d'un plor humit
 i et contemplava cada dia
 com endolcies mos neguits...
 Oh fill del cor! Ara és la vida
 més uberosa de dolors!
 tu la veuràs tota florida
 d'il·lusions vives de clarors;
 tu viuràs d'ella el goig sens mida
 si l'esperit no et posa fre;
 tu alenaràs l'hora afollida
 d'un viure estult, orfe de fe;
 tu aniràs fent la ruta pia
 si t'abrigalles al meu cor
 que et vol feliç quan l'hora sia
 propícia a dar-te el seu tresor.
 Més quan el món t'ompli la copa
 del vi que el cor no vol gustar,
 tu diràs: mare! amb la veu xopa
 d'un plor que et durà al meu altar.

EL FILL

Oh mare mia!
 Feliç el fill que la du al cor.
 i el qui la canta i la somnia
 de nit i dia
 per eixugar, dels ulls, el plor.
 Vós sou la verge idolatrada
 que du els sentits més cor endins,
 vós sou la imatge venerada
 que va fent clars els meus camins.
 Com una flor tota exquisida
 m'heu amoixat amb vostre amor
 i al bleix suau de vostra vida
 jo m'he bressat sense llangor.
 M'heu perfumat d'olors divines
 per resguardar-me de mals vents
 i m'heu fet home en vostres nines
 per fer alats els meus pensaments.
 Oh mare dolça, mare mia!
 per què és tan dolç el vostre nom?
 perquè és tan pura l'harmonia
 jo vull cantar-la i no sé com.
 Per vós que sou la meua vida,
 —la vida no té pren en mi—
 l'amor, en gràcia us feu ungida
 i aquest amor és mon camí.
 Amb mel als llavis, de tan bona,
 jo us he seguit com un infant,
 com d'una barca damunt l'ona,
 vós m'heu gronxat fins a ésser gran.
 I ara que sento, de la vida,
 l'hora suprema al meu camí,
 no em deixeu caure en la mentida
 del món que mor sense morir.
 En vostres braços, dolça mare,
 jo vull recloure'm dia i nit;
 del fruit d'amor vós sou avara
 i el fareu bell en vostre pit.

AMAT GOSALBES

Ja ets subscriptor de LA FARGA?